

Motion till riksdagen 2019/20:2538

av **Kristina Yngwe (C)**

Äganderätt och proportionalitet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en genomlysning av hur äganderätten och brukanderätten beaktas i politiska beslut och hur hänsyn till äganderätten och tillämpningen av proportionalitetsprincipen fungerar vid myndighetsbeslut, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Den privata äganderätten utgör en av flera förutsättningar för ett demokratiskt och väl fungerande samhälle. Den är sedan 1995 också grundlagsstadgad. Utan möjlighet för den enskilde att förutse stora ingrepp i den privata äganderätten eller överblicka konsekvenser av ett intrång så minskar den enskildes vilja att utveckla och satsa.

Det finns givetvis tillfällen då intrång i äganderätten måste göras, men det är då viktigt att detta sker på ett rättssäkert och förutsägbart sätt. Det är också av största vikt att intrånget sker i enlighet med proportionalitetsprincipen, dvs. att det värdet av intrånget står i proportion till kostnaden för den enskilde.

Äganderätten och brukanderätten har under året varit på den politiska agendan på flera olika sätt. Det har handlat om vattenkraftsägare som tvingats riva ut hundraåriga kulturminnen utan att kunna påverka och utan att få någon ersättning. Det har handlat om skogsägare som inte fått avverka sin skog på grund av en svamp eller en fågel som inte är utrotningshotad men ovanlig just i det området. När en del av dessa fall har drivits i domstol har det också visat sig att ansvarig myndighet brustit när det gäller just att väga samhällsnyttan mot den enskildes kostnad. Det visar att tillämpningen av proportionalitetsprincipen vid äganderättsliga intrång idag inte fungerar optimalt. Kvar står den enskilda människan med en växande känsla av maktlöshet och frustration.

För att säkerställa att den grundlagsstadgade äganderätten värnas och att proportionalitetsprincipen tillämpas korrekt så bör regeringen ta initiativ till en utredning av äganderätten och brukanderättens plats i politiska beslut samt se över hur tillämpningen av proportionalitetsprincipen vid myndighetsbeslut fungerar för att stärka

den enskildes makt i förhållande till det offentliga vid intrång som begränsar den enskildes ägande- och brukanderätt.

Kristina Yngwe (C)